

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Προεδρικό Διάταγμα υπ'Αριθμ. 166

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 2000/35 της 29-6-2000 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου»(Α' 34), όπως αντικαταστάθηκε με την παραγρ. 4 του άρθρου 6 του Ν. 1440/ 1984(Α'70) και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 31 του Ν. 2076/1992(Α'130), 19 του Ν. 2367/1995(Α'261) και 22 του Ν. 2789/2000(Α'21) ως και τις διατάξεις του άρθρου 3 (Ν. 1338/1983) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990(Α'101).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985, όπως προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992(Α'154) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.2α του Ν. 2469/1997(Α'36)
3. Την Κοινή Απόφαση 485/31-10-01 του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης» (ΦΕΚ Β'1484).
4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
5. Την 101/2003 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Περιβάλλοντος , Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Ανάπτυξης,

Αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2000/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 «για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές».(ΕΕ L 200 της 8-8-2000 σ.35).

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του διατάγματος αυτού εφαρμόζονται στις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής από εμπορική συναλλαγή

Άρθρο 3

Ορισμοί Κατά την έννοια του διατάγματος αυτού:

1. «Εμπορική συναλλαγή», είναι κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία συνεπάγεται την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής
 - α. «Δημόσια αρχή» είναι κάθε αναθέτουσα αρχή ή φορέας, όπως ορίζεται στα προεδρικά διατάγματα για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών (Π.Δ.370/1995, ΦΕΚ Α'199), υπηρεσιών (Π.Δ.346/1998, ΦΕΚ Α'230) εξαιρούμενων τομέων (Π.Δ. 57/2000, ΦΕΚ Α' 45) και Δημοσίων έργων (Π.Δ.334/2000, ΦΕΚ Α'279), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.
 - β. «Επιχείρηση» είναι κάθε οργάνωση, η οποία ενεργεί στα πλαίσια ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής της δραστηριότητας, ακόμη και αν η δραστηριότητα αυτή ασκείται από ένα και μόνο πρόσωπο
2. «Καθυστέρηση πληρωμής» είναι η μη τήρηση της συμβατικής ή νόμιμης προθεσμίας πληρωμής
3. «Επιτόκιο που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις βασικές πράξεις της αναχρηματοδότησης» είναι το επιτόκιο που ισχύει για τέτοιες πράξεις στις προσφορές με σταθερό επιτόκιο. Στην περίπτωση κατά την οποία μία βασική πράξη αναχρηματοδότησης πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με τη διαδικασία προσφοράς με κυμαινόμενο επιτόκιο, το τελευταίο αυτό επιτόκιο αναφέρεται στο οριακό επιτόκιο που προέκυψε από τη συγκεκριμένη προσφορά.
4. «Εκτελεστός τίτλος» είναι κάθε απόφαση, διάταξη ή διαταγή πληρωμής, εκδιδόμενη από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή, η οποία, επιβάλλει την υποχρέωση για καταβολή, είτε εφάπαξ είτε κατά δόσεις και παρέχει τη δυνατότητα στο δανειστή να επιτύχει την είσπραξη της απαίτησής του από τον οφειλέτη με αναγκαστική εκτέλεση. Στον ορισμό του εκτελεστού τίτλου εντάσσονται και οι αποφάσεις, διατάξεις ή διαταγές πληρωμής που είναι προσωρινά εκτελεστές και παραμένουν εκτελεστές και αν ακόμη ο οφειλέτης ασκήσει εναντίον τους ένδικο μέσο.

Άρθρο 4

Τόκος σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής

1. Τόκος υπερημερίας οφείλεται από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία πληρωμής ή το τέλος της περιόδου πληρωμής που ορίζει η σύμβαση
2. Εάν δεν συμφωνήθηκε ορισμένη ημέρα ή προθεσμία πληρωμής της αμοιβής, ο οφειλέτης γίνεται υπερήμερος, χωρίς να απαιτείται όχληση, και οφείλει τόκους:
 - α. Εάν παρέλαβε το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο μέχρι το χρόνο της παραλαβής των αγαθών ή της παροχής των υπηρεσιών ή αν δεν παρέλαβε ή δεν είναι βέβαιο τότε παρέλαβε τέτοιο έγγραφο, μόλις περάσουν 30 ημέρες από την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών. β.Εάν από το νόμο ή τη σύμβαση προβλέπεται διαδικασία αποδοχής ή ελέγχου για την επαλήθευση της αντιστοιχίας συμφωνημένων και παραλαμβανομένων αγαθών ή υπηρεσιών, μόλις περάσουν 30 ημέρες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποδοχής ή ελέγχου, εφόσον παρέλαβε το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο για πληρωμή έγγραφο μέχρι την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας. γ.Εάν η παραλαβή των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών ή η διαδικασία αποδοχής ή ελέγχου έχει προηγηθεί, μόλις περάσουν 30 ημέρες από το χρόνο παραλαβής του τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου για πληρωμή εγγράφου.

- β. Στις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίων αρχών της παραγράφου 1 α του άρθρου 3 του παρόντος, η προθεσμία καταβολής τόκων σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, ορίζεται αποκλειστικώς σε 60 ημέρες
3. Ο δανειστής δικαιούται τόκους, εφόσον α) έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νόμιμες υποχρεώσεις του και β) δεν έχει εισπράξει εγκαίρως το οφειλόμενο ποσό, εκτός, εάν δεν υπάρχει ευθύνη του οφειλέτη για την καθυστέρηση
 4. Το ύψος του τόκου υπερημερίας που είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει ο οφειλέτης υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην πιο πρόσφατη κύρια πράξη αναχρηματοδότησης, η οποία πραγματοποιείται πριν από την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου [«επιτόκιο αναφοράς»] προσαυξημένο κατά επτά εκατοστιαίες μονάδες [«περιθώριο»], εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στην σύμβαση. Το επιτόκιο αναφοράς το οποίο ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου, εφαρμόζεται και για τους επόμενους έξι μήνες.
 5. Ο δανειστής, εκτός από τους τόκους, έχει δικαίωμα να απαιτήσει από τον υπερήμερο οφειλέτη και εύλογη αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης της οφειλόμενης αμοιβής. Τα έξοδα αυτά υπόκεινται σε σχέση με την οφειλόμενη αμοιβή στις αρχές της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

Άρθρο 5

Καταχρηστικές ρήτρες

1. Η συμφωνία των μερών, ως προς το χρόνο πληρωμής ή τις συνέπειες της καθυστέρησης της πληρωμής της αμοιβής, η οποία δεν ανταποκρίνεται στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού και η οποία, μετά από συνεκτίμηση όλων των περιστάσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα συναλλακτικά ήθη και η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών, εμφανίζεται προφανώς καταχρηστική για το δανειστή, είναι άκυρη υπέρ του τελευταίου. Για να κριθεί αν η συμφωνία αυτή είναι προφανώς καταχρηστική για το δανειστή λαμβάνεται υπόψη, επίσης, η τυχόν ύπαρξη για τον οφειλέτη αντικειμενικών λόγων παρέκκλισης από τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού.
2. Ο δανειστής έχει το δικαίωμα, είτε να κινήσει την αγωγή για αναγνώριση της ακυρότητας των προφανώς καταχρηστικών όρων της σύμβασης που αφορούν το χρόνο πληρωμής ή τις συνέπειες της καθυστέρησης της πληρωμής της αμοιβής, είτε να θεωρήσει τους όρους αυτούς έγκυρους και να αξιώσει αποζημίωση
3. Το δικαστήριο, αν κρίνει προφανώς καταχρηστικούς για το δανειστή τους όρους της σύμβασης που αφορούν το χρόνο πληρωμής ή τις συνέπειες της καθυστέρησης της πληρωμής της αμοιβής, μπορεί, μολονότι κινήθηκε η αγωγή ακυρότητας ή η αγωγή αποζημίωσης, να διαμορφώσει νέους όρους, αντικειμενικά δίκαιους

Άρθρο 6

Συλλογική αγωγή

1. Οργανώσεις παραγωγών, εμπόρων και επιχειρήσεων μπορούν, για το συμφέρον των δανειστών του διατάγματος αυτού και την προστασία του ανταγωνισμού, να ζητήσουν από το δικαστήριο την παράλειψη της διατύπωσης και της χρήσης στις συναλλαγές, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω διατάγματος, προφανώς καταχρηστικών, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5, γενικών όρων, οι οποίοι αφορούν το χρόνο πληρωμής ή τις συνέπειες της καθυστέρησης της πληρωμής της αμοιβής

2. Στη συλλογική αγωγή της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 10 του Ν. 2251/1994(Α'191).

Άρθρο 7

Δικονομικές ρυθμίσεις

1. Οι αγωγές που αφορούν μη αμφισβητούμενες απαιτήσεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διατάγματος αυτού, δικάζονται κατ' εξαίρεση, στη συντομότερη, κατά το δυνατό, δικάσιμο. Η απόφαση επί των αγωγών αυτών εκδίδεται μέσα σε 90 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής, και κηρύσσεται υποχρεωτικά προσωρινώς εκτελεστή. Στο χρονικό διάστημα των 90 ημερών δεν περιλαμβάνονται οι προθεσμίες κλήτευσης του εναγομένου και όλες γενικά οι δικονομικές προθεσμίες που μεσολαβούν έως τη συζήτηση της αγωγής, ούτε οι καθυστερήσεις που οφείλονται στον ενάγοντα δανειστή.

Άρθρο 8

Ευνοϊκότερες ρυθμίσεις

1. Στις περιπτώσεις που οι κοινές διατάξεις είναι, σε σύγκριση με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού, ευνοϊκότερες για το δανειστή, εφαρμόζονται οι κοινές διατάξεις

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εξαιρούνται του παρόντος οι συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία ισχύος του. Στον Υφυπουργό Ανάπτυξης αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση τους παρόντος.

Αθήνα, 2003-06-05

Υπογράφοντες:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ